

איש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת
ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812-02 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש ג שבט תשפ"א: הדלקת נרות: ירושלים 4:22 תל-אביב: 4:37 חיפה 4:26 מוצאי שבת: ירושלים: 5:38 תל-אביב: 5:39 חיפה: 5:37 ר"ת: 6:14

פרשת וארא

סבלנות וארך אפים

"שלא נכשל במדת הכעס"...

החתם סופר נהג לקנות קודם הפסח כמות גדולה של מצות ולחלקן לעניים. בערב פסח היה אופה את ה"מצות מצוה" שלו בהידור רב. פעם אירע אחרי שהניח את המצות המהודרות בביתו ועלה ללמוד בבית המדרש, דפק עני בדלת וביקש מצות. הזדרזה המשרתת להביא לו מצות, ובטעות נתנה לו את ה"מצות מצוה" המהודרות של החת"ס.
מיותר לציין את הבהלה שאחזה בבני הבית ואת צערה הגדול של המשרתת כשנתבררה הטעות. הרבנית היתה אובדת עיצות כיצד תודיע לבעלה על הפסד המצות המהודרות.
כשחזר החת"ס לביתו ונודע לו את שאירע. חייד בשלוה ואמר: "לא קרה אסון, חלילה, מוטב שאוכל מצות "פשוטות" ככל בית ישראל, ובלבד שלא אכשל במדת הכעס המגונה".
הלמות עמלים - ח"ב.

להנהיגם בנחת...

בהיות כ"ק האדמו"ר רבי יחיאל מאלכסנדר זצ"ל רב בטורטשיין, טחנו פעם לפני הפסח קמח למצות בריחיים של גוי והושיבו שם משגיח על הטחינה. בליל שבת אחרי התפלה קרא האדמו"ר לגבאי שילך עמו לטחנה. היה זה לילה חשוך וגשום. כשבאו לטחנה מצאו את המשגיח ישן. העיר אותו הרבי והלה התעורר ונבהל מאוד בראותו את רב העיר עומד עליו.
הרגיעו הרבי ואמר לו בנחת: "אל תירא, רק אמור לי בבקשה כמה זמן אתה ישן?" השיב המשגיח: "כשעה". ציוה הרבי מיד להפריש את הקמח שנטחן במשך שנתו, ולא להשתמש בו לאפיית המצות.
לאחר מכן כשראה הרבי שהאיש נרגע לחלוטין, גער בו על אשר מעל בתפקידו כמשגיח, "כלום לשם כך שמנוך כאן, על מנת שתישן, לפסול ח"ו את כל הקמח?" - הוכיחו הרבי. בגלל הבלגות ומתינותו של הרבי שדיבר אליו בתחילה בנחת, שלא יתבלבל מרוב פחד ובהלה, יכל הרבי לדעת כמה מן הקמח נפסל.
מגדולי החסידות

לנהוג בסבלנות ובנחת עם בני ביתו ותלמידיו, ולא בכעס והקפדה!
נלמד מהפסוק: "וידבר ה' אל משה ואל אהרן ויצום את בני ישראל" (פרק ז-יג)

וכתב רש"י: "ציווה עליהם להנהיגם בנחת ולסבול אותם". וביתר פירוט מובא במדרש: אמר להם הקב"ה, בני סרבנים הם, רגזנים הם, טרחנים הם, על מנת כן תהיו מקבלים עליכם, שיהיו מקללים אתכם שיהיו מסקלים אתכם באבנים" (מד"ר שמות ז-ב).
על חובתו של המנהיג והמחנך להזהר מכעס והקפדה, כתב הגאון **רבי יהונתן אייבשיץ** זצ"ל (בספרו **יערות דבש** ח"א דרוש יב) את הדברים המאלפים הבאים: "כי מדרך הנימוס והנהוג במנהיגי עם, שכיח באיש אחד כאשר ירבה עליו העומס וטורח הציבור, יכעיסנו ויקוץ ברוב טורח וזהו מטבע האנושי. אבל באמת חטא גדול הוא למנהיג, שמחוייב לישא כצאן עלות ינהל מבלי לבעוט בטורח ועומס, וכמה שיותר עליו הטורח, יותר עליו החיוב להתנהג בנעימות בלי שום כעס".

וכך גם רב, כלפי תלמידיו. העיר בזה הגאון **רבי אהרן קוטלר** זצ"ל (בספרו **משנת רבי אהרן**), כי כל מלמד דרדקי שהינו קפדן, אף שעושה מלאכתו באמונה ומשתדל בכל כוחו, מנרע הוא מהשפעתו החינוכית על התלמידים, וממילא הוא יתבע על כך שמיעט בהרבצת תורה. וכל כך למה? משום שאילו הייתה בו יותר אהבת הבריות, היה מקרבן יותר לנועם לימוד התורה ודיבוריו היו נשמעים יותר, כנאמר "כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם".

הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל הביא בספרו (אמרי דעת ח"א מספר **מנחת שמואל** כיצד על הרב להוכיח את תלמידיו בזמן הזה, וכך כתב: "אבל ראוי שתדע שכך קיבלתי מרבותי, ובפרט מאדמו"ר **רבי חיים מוולוז'ין**, שבזמן הזה, תוכחות קשות אינן נשמעות, ומי שאין טבעו לדבר רכות, וממהר לכעוס על עושי עוול, ובפרט כשלא ישמע לו, פטור ממצות תוכחה". מוסיף ע"ז רבי מיכל יהודה: "זה לימוד לנו שצריך שיהיה כל המשא ומתן עם התלמידים באהבה וקירבה".

עוד כתב רבי מיכל יהודה (בספרו **דרכי החיים**): "מסופר על אחד הגדולים שהיה מחנך את נכדו היתום מאביו, וכשהיה צריך להענישו, כי יש לפעמים שצריך לקבל עם "שבט", היה אומר מקודם: "הנני מוכן ומזומן לקיים מצות חושך שבטו שונא בנו!" אפשר כבר לתאר איזה "שבט" הוא היה מקבל.
"אם האב יכלכל את הפעולה על דרך זו" - אמר רבי מיכל יהודה - "בטוח שלא יכשל. זה וודאי שבדור האחרון הילדים מפונקים ביותר. בתקופה שלנו, לא ידענו מדברים כאלו. בבית לא היה כלום, ולא ביקשו שום דבר. היום בזמנינו, מבקשים כמו בני עשירים".

עלון "איש לרעהו" פרשת וארא הוקדש לעילוי נשמת איש תם וישר ר' מרדכי יהודה בן ר' יעקב קאפל עבי מנדל ז"ל

שיום היאהרעייט חל ביום ה' שבט ומנוחתו כבוד בהר הזתים ירושלים עיה"ק תובב"א, ת. נ. צ. ב. ה.

משפחת ר' נתן אפטרגוט - אנטוורפן, בלגיה משפחת ר' יוסף בנימין הכהן - בני ברק, ישראל משפחת ר' מרדכי מנדל - וינה, אוסטריה

להרגיש ולהשתתף בצערו של הציבור, ולשאת בעול עמו!

נלמד מהפסוק: "אלה ראשי בית אבות בני ראובן... ובני שמעון... ואלה שמות בני לוי..." (פרק ו-יד, טו)

הקשה השל"ה הק: מה פשר תיבות "שמות" שהזכיר הכתוב אצל בני לוי ולא כתב כך אצל ראובן ושמעון? ותיירץ: כי בני שבט לוי הרי לא היו בגלות, ולוי ידע דבר זה ורצה להשתתף בצרת הציבור. מה עשה? קרא שמות לבניו על שם הגלות, דהיינו שם גרשון על שם כי גרים הם בארץ לא להם, ושם קהת על שם שניהם קהות, ושם מררי על שם וימרו את חייהם. זהו שאומר "ואלה שמות בני לוי". ומכאן כותב השל"ה - ילמד האדם להשתתף בצער הציבור אעפ"י שאין הצרה מגעת לו. וכן הודיע השי"ת למשה רבינו ע"ה, אהיה אשר אהיה, אהיה עמהם בגלות זו, אהיה עמהם בגלות אחרת. עכ"ד.

בתקופתנו שעם ישראל בכללותו שרוי בצער, מי מבחינה בריאותית, ומי מבחינה כלכלית, ומי מבחינה רוחנית, וכיו"ב, ראוי לכל אדם להרגיש בצערו של הציבור ולשאת בעול עמו, וכדברי חז"ל (תענית יא.): בזמן שהציבור שרוי בצער, אל יאמר אדם אלך לביתי ואוכל ואשתה ושלוש עליך נפשי וכו'.

אלא יצער אדם עם הציבור שכן מצינו במשה רבינו שציער עצמו עם הציבור, שנאמר "וידי משה כבדים ויקחו אבן וישימו תחתיו וישב עליה". וכי לא היה למשה כר אחד או כסת אחת לישיב עליה? אלא כך אמר משה: הואיל וישראל שרויין בצער אף אני אהיה עמהם בצער. וכל המצער עצמו עם הציבור זוכה ורואה בנחמת ציבור.

ביסוד זה ביאר הגה"צ רבי יוסף סלנט זצ"ל (בספרו באר יוסף) את הפסוקים בפרשת נצבים "פן יש בככם איש או אשה... אשר לבבו פונה היום מעם ה'"... ללכת לעבוד את אלוהי הגוים ההם... והתברך בלבבו לאמר שלום יהיה לי כי בשרירות לבי אליך למען ספות הרוה את הצמאה, לא יאבה ה' סלוח לו"...

כשמדבר הכתוב על הפורש מהציבור לעבוד עבודה זרה, כלל בזה גם כן את הפורש מהציבור ומפנה להם עורף מלהשתתף בצערם ובסבלם, ותחת זאת הולך לדרוש רק טובת עצמו והנאותו, על זה אמר הכתוב: "והתברך בלבבו לאמר שלום יהיה לי כי בשרירות לבי אליך" והיינו שאומר "אלך ואוכל ואשתה ושלוש עלי נפשי". וזהו "למען ספות הרוה את הצמאה" - שהוא יאכל וישתה וירוה את עצמו בזמן שכל העיר והמדינה כולה צמאה ושרויה בצער.

ופעמים אף מוסיף אדם לעצמו - בגלל צרת הציבור - שובע ועושר כדי להנות מחורבן הציבור, כגון שיש לו אוצרות של פירות ומפקיע שערים בשנת בצורת (או כמו שרואים היום כיצד רודפי הדת מסיתים ומפציצים שנאה נגד החרדים כדי להבנות פוליטית ממצב התחלואה הקשה שאנו שרוים בה), זהו שאמר הכתוב "למען ספות הרוה את הצמאה" שמתוך ה"צימאון" של הכלל והציבור, יוסיף לו שובע ורויה.

על זה אמר הכתוב: "לא יאבה ה' סלוח לו", אשר לכאורה אינו מובן במה מדבר הכתוב: אם לא עשה תשובה, פשיטא שלא יסלח לו כמו כל חטא. ואם עשה תשובה הלא אין לך דבר העומד בפני התשובה!?

ואולם לפי המבואר בגמרא (שם) שעל הפורש מן הציבור נאמר (ושעיה כב) "ונגלה באזני ה' צבאות אם יכופר העוון הזה לכם עד תמותו", וכן לפי מה שמנה הרמב"ם (פ"ד מהלכות תשובה) את הפורש מן הציבור, בכלל כ"ד דברים המעכבים את התשובה ואף נועלים דרכי התשובה בפניהם, אם כן מובן דברי הכתוב "לא יאבה ה' סלוח לו". והיינו, אף שהקב"ה חפץ בתשובת הרשעים כמו שנאמר "שובו בנים שובבים" (ירמיה ג') והשי"ת מחכה ורוצה בתשובתם, אבל זה הפורש מן הציבור ועוד מוסיף

צרת זולתו גוזלת שנתו...

כאבו של כל יהודי דיכא את כ"ק האדמו"ר רבי משה מרדכי **מלעלוב** זצ"ל. הוא היה מיצר בצרת הזולת כאילו היה זה צערו הפרטי. מיסוריו שלו התעלם לגמרי, וגם בימים בהם התפתל בכאבים מייסורים, לא חדל מלקבל את הפונים אליו בפנים קורנות ומאירות.

כל כך חש לבו הרחום את צרותיהם של ישראל, עד שהיו לילות בהם מרוב צער ועגמת נפש, נדדה שנתו מעיניו ולא ישן כלל עד שבבוקר לא היה זקוק ליטול את ידיו. לא אחת סיפר למשמשי: "לא ישנתי כמעט שבוע שלם, כי הגיעו קוויטלאך קשים, ולא יכולתי לתת תנומה לעיני".

נכנס אחד החסידים ליחידות אצל הרבי ושפך את מר לבו כשדמעות בעיניו, על הצרות הקשות שפוקדות אותו. כאב הרבי את כאבו, והחל לעודד את רוחו כשאינו חוסך ממנו את ברכותיו לישועה בקרוב.

גם לאחר שפנה החסיד ויצא, היה הרבי נסער ונגרש ולבו התפלץ מצער. כעבור מספר ימים שח הרבי למקורביו: צרותיו של אותו יהודי נוגעת מאוד ללבי, ומטרידה את מנוחתי, מזה כמה לילות שאיני מסוגל לעצום עין בגללי".

אחר הוסיף הרבי ואמר: "חש אני שעתה כבר הגעתי למצב שהיסורים מעיקים עלי. אילולא מכאובי יכולתי לדבר יותר על לבו, לעודדו, ולפרוק ממנו צרת נפשו, אך היסורים מונעים ממני לסייע לנשברי לב. לפיכך הרגשתי הפעם מעוקה מיסורי גופי, היות והם הפריעו לי לעזור ולסייע לנשברי לב כראוי".

משה איש האלוקים

דאגה לרחוקים...

בזמן מלחמת תש"ח, בעיצומו של המצור על ירושלים, ישב **הגרי"ז סולובייציק** זצ"ל על תלמודו בחדרו שפנה לרחוב, חשוף להפצצות, בו בזמן שכולם חיפשו מחסה במקום מוגן. בני ביתו ביקשו ממנו להכנס לחדר הפנימי שהיה מוגן יותר, אך הגרי"ז נשאר במקומו, מתעמק בתלמודו.

קול הפגזים שהתפוצצו סמוך לביתו, כלל לא הפריעו לו בריכוזו... בנו **הגרמ"ד שליט"א** סיפר: "אנחנו רעדנו מפחד, אך אבא הרגיע אותנו, ושלוות נפשו השפיעה עלינו לטובה".

ואולם, לעומת זאת, כאשר בסביבתנו לא היו הפגזות, היה הגרי"ז מתוח ומודאג מאוד ממה שקורה במקומות רחוקים יותר. כאשר נשאל לפשר הדברים, איד זה שעתה שההפגזות רחוקות יותר הוא מתוח יותר, הסביר, שכל עוד שנופלים הפגזים קרוב לביתו, הרי הוא במצב של אונס, ואין באפשרותו לעזור לאחרים, במצב זה אין סיבה להיות במתח... ואולם כאשר אצלו שורר השקט, הוא מהרהר ללא הרף מה בידו לעשות כדי לעזור לאלה הנמצאים בצרה, ודאגה זו גוזלת ממנו את מנוחת הנפש.

במחיצתם

עמו בצרה...

סיפר תלמידו של הגאון **רבי חיים פנחס שיינברג** זצ"ל: "לפני שנים רבות ניגשתי אל רבי חיים פנחס לבקש ברכה עבור בני ששה במשך תקופה ארוכה בבית החולים, מעבר לסבלו הקשה של הילד, הרי שהמצב הותיר את רישומו על בני הבית כולם. ביקשתי מראש הישיבה כי יתפלל עבור בני שירפא במהרה, הוא כמובן נענה לבקשתי וברכו בברכת רפ"ש.

לא הסתפקתי בזאת והעמדתי אותו על חומרת המצב והשלכותיו: "אינני מצליח לנהל סדר יום נורמלי ונגרם לי ביטול תורה גדול". ראש הישיבה לא יכל לעמוד בזה. הוא פרץ בבכי והאציל לי ברכה מעומק לב. תוך שהוא מבטיח כי המצב ישוב במהרה לקדמותו.

ומעשה בראש ישיבה, תלמיד רבי חיים פנחס שיינברג שביקש ברכה ממנו עבור תלמידו. שאלו רבי חיים פנחס לשם אמו של התלמיד, והשיב כי אינו יודע. פנה אליו רבי חיים פנחס בתביעה מהולה בתמיחה: "כיצד יתכן הדבר והלא אני יודע את שמך ושם אמך!" תוך שהוא מוסיף ומפרט: "הלא לפני כשבע עשרה שנה פנית אלי לבקש ברכה, ומאז איני חדל מלהתפלל להצלחתך".

הלמות עמלים

המשך - נשיאה בעול עם הציבור

לשאת צרתם של ישראל...

מעשה במושל ערבי בירושלים שביקש תואנות להתעלל ביהודים. הלך והפיץ עליהם בפומבי, דיבה שפלה, כאילו מלעיגים חכמי ישראל לדת הישמעאלים, באומרו לעורר עליהם את חמת ההמון הפראי, אימה ופחד אחזו ביהודי העיר. ואולם הצדיק המקובל **רבי שלום שרעבי** זצ"ל הרגיע את הרוחות, בהבטיחו, שלא יאונה ליהודים כל רע.

והנה עוד באותו יום חלתה בתו של העריץ הערבי במחלה אנושה, הרופאים שהוזעקו אל מיטתה, לא יכלו למצא לה מזור ותרופה, ומצבה החמיר שבעתיים. יעצו לו חכמיו לפנות אל הקדוש היהודי, רבי שלום שרעבי, ששמעו הולך לפניו כעושה נפלאות ובוודאי יושיעו.

פנה המושל אל רבי שלום והפציר בו לבוא לרפא את בתו. הלך רבי שלום אל בית המושל להתפלל לרפואת בתו החולה. והנה באורח פלא השתנה מצבה וניכרו על פניה סימני התאוששות ושיפור בבריאותה.

ניגש המושל לרבי שלום ונשק את ידיו בהתרגשות. אח"כ ביקש להעניק לו דורון חשוב, אולם רבי שלום דחה את מתנתו באומרו: "אינני רוצה מאומה, רק אל תעשה רעות לבני עמי". מיד הבטיח המושל להפסיק מיד את השיסוי שערך נגד היהודים ולהשגיח לבל יפגע בהם איש.

אורות ממזרח

הנאה מכך אין הקב"ה רוצה בתשובתו, ועל זה נאמר "לא יאבה ה' סלוח לוי" שאינו רוצה בתשובתו, וזהו גופא העונש הגדול. ורק אם יתאמץ ביותר לשוב אל ה' תקובל תשובתו כמש"כ הרמב"ם שם.

וכך גם בשעת שמחה שיש לו לאדם. כגון בשמחת נישואי צאצאיו, ראוי שלא ישכח מצערם של הסובלים, שהרי גם את זכרון צער החורבן מעלה על ראש שמחתו בשבירת הכוס. כ"ש בזמן המגיפה, יש לקבל באהבה ובהתחשבות את צמצום מוזמני סעודת השמחה כלפי חוץ, ולהסתפק בשמחה המרובה שבלב.

וכמו שמצינו בלשונו הזהב של **הרמב"ם** (פ"ו מהלכות יו"ט הי"ח): "כשהוא אוכל ושותה, חייב להאכיל לגר ליתום ולא למנה עם שאר העניים האומללים. אבל מי שנועל דלתות הציבור ואוכל ושותה הוא ובניו ואשתו ואינו מאכיל ומשקה לעניים ומרי נפש, אין זו שמחת מצוה אלא שמחת כריסו".

ותמה על כך הגה"צ **רבי צבי הירש פאלי** זצ"ל: בשלמא אם הרמב"ם היה פוסק שמי שאינו מאכיל את העניים, לא קיים מצות צדקה, היה מובן, אבל מנין לו לרמב"ם שלא קיים מצות שמחת הרגל אלא רק שמחת כריסו!?

אלא ביאר רבי צבי הירש (וזהו יסוד המחייב כל אדם שחוגג את שמחתו): לא יתכן שאדם ישמח עם בני ביתו ביום טוב שמחה אמיתית, כאשר משאיר בחוץ את העניים ומרי הנפש ואינו משמחם. איך יתכן שיחוש במצב כזה ששמחתו שלימה?

משל לאדם המשיא את בנו, ובאותה עת, מוטל אחד מבניו האחרים חולה במטתו, הלא וודאי לא תהיה שמחתו שלימה! גם כאן חלק מ"בני ביתו" לא משתתפים, ואם בכל זאת שמח הוא, הרי הוכחה שאין זו שמחת הרגל אלא שמחת כריסו! "עכ"ד רצ"ה פלאי.

את זאת נקיש גם לתקופתינו: איך יתכן במצב שכל כך הרבה סובלים ומצטערים, יחוג אדם את שמחתו הפרטית בהרחבה כמימים ימימה, כאילו לא קורה דבר בעולם. על כן יש לקבל באהבה ובהבנה, עם כל הקושי שבדבר, את הנהגת כל כללי הבריאות שהורו לנו גדולי ישראל, ובס"ד נושע בקרוב.

ענוה

גם אחרי שעלה אדם לגדולה, ישאר בענוותנותו!

נלמד מהפסוק: "הם המדברים אל פרעה... הוא משה ואהרן" (פרק ו-כז)

ופירש רש"י (עפ"י מגילה יא.): הם בשליחותם ובצדיקותם מתחילה ועד סוף". בזאת מלמדים אותנו חז"ל כי אף שעלו משה ואהרן לגדולה בשליחותו של מקום, נשארו הם בצדקתם ובענוותנותם כבתחילה.

החיד"א ז"ל (בספרו **דבש לפי**) מונה את המעלות הטובות שישנן למי שיש בו מדת הענוה: א) דומה כאילו מקריב כל הקרבות, כמו שנאמר "זבחי אלוקים רוח נשברה" (ותהלים נא). ב) נמחליו לו כל עונותיו. ג) נעשה צינור שדרכו עובר כל השפע לעולם, וזוכה שהש"ת מפרנסו בשפע ואינו בא לידי עניות. ד) השכינה שרויה עליו וכולם מתיראין מפניו, כמו שנאמר "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך". ה) תפלתו אינה נמאסת וזוכה לגן עדן. "ענו" בגימטריה "בעדן", כיון שזוכה לגן עדן.

הגר"י קנייבסקי - הסטייפלער זצ"ל כתב (בספרו **חיי עולם** פכ"ז) על מעלת הענוה: "ואולם מדת הענוה היא מדריגה גדולה מאד, אשר מרוב הקושי בהשגתה חשבה רבי פנחס בן יאיר (במס"י) אחר החסידות, כי הגאווה היא מדה טבעית בלי שום טעם, והיא מצויה בקטנים ובגסי השכל כמו בגדולי הכשרון...".

אבל הזוכה למדת הענוה, להרגיש את עצמו בפועל ממש כדבר שאינו כלום, בהתבוננו שכל מהותו וחכמתו והרגשותיו ויופי כשרונותיו וקניניו הכל אינו שלו, כי אם שאול נשאל לו לזמן קצוב מאת הש"ת אשר עשהו, ועתיד ליטלה ממנו בהגיע יומו ולבבו נשבר באמת, מיד שורה עליו רוח טהרה ואמונה, רוח דעת ויראת ה'".

מצות ענוה...

שאלו את **כ"ק האדמו"ר מאוסטרובצה** זצ"ל, מדוע לא נאמרה מצות ענוה בתורה. והשיב: אם היו מצווים בתורה על ענוה היה מי שיאמר: "אני אדם גדול, אלא שהתורה ציוותה להיות עניו לכן מקיים אני את המצוה". לכן לא כתוב בתורה להיות עניו, אלא הזהירה על האמת. להתרחק משקר! למען תדע את האמת שבעצם אינך אלא שפל מאד...

עוד נשאל האדמו"ר: מדוע הורו לנו חכמים להיות "ענוותן כהלל" וכי זו משימה קלה לה להדמות הלל הזקן? השיב הרבי: תינח היו אומרים "יהא אדם חכם בתורה או צדיק וקדוש כהלל"? אזי אכן יש מקום לשאול איך יגיע אדם לדרגתו? אבל כשאמרו להיות עניו כהלל, הרי אדרבה, קל לנו יותר להכיר בשפלותינו מאשר להלל הנשיא, שהוצרך לצאת מגדר אנושי כדי לבוא לידי הכרה כזאת...

מרבצי תורה מעולם החסידות

"כיהודי פשוט"...

בשנת תש"כ התקיים כנס גדול בתל אביב בענין כבוד התורה בו נאמו גדולי ישראל: **כ"ק האדמו"ר מגור בעל הבית ישראל** **כ"ק האדמו"ר מאוז'רוב** והגאון **רבי חיים שמואלביץ** זצ"ל. באתי עם משלחת רבנים לביתו של ראש ישיבת פוניבז' הגאון **רבי שמואל רוזובסקי** זצ"ל להזמינו לכנס, וכמובן נענה שיבוא לכבוד התורה, אמרתי לו שבכוונתי להביאו במכונית כראוי למעמדו ולהושיבו על הבמה.

תגובתו היתה נחרצת: "לא! עדיין מוקדם בשבילי לשבת על במות. אסע באוטובוס כיהודי פשוט" כל הפצרותי לא הועילו. הוא בא לבדו באוטובוס ציבורי ועמד בין כל הקהל...

שיחות חיים

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

"במשיח-לפי-תמו"

שולח הסיפור מבקש רשות לפתוח בדבר-תורה.

כמובן ש'אֶפְשָׁרְנוּ לוֹ...'

לאה אמנו פונה לרחל אמנו בתלונה: "וְתֹאמַר לָהּ הַמַּעֲט קִחְתְּךָ אֶת אִישִׁי וְלָקַחְתָּ גַם אֶת דּוֹדָי בְּנִי" (ול, טו) שואלים ה"עוילם" כיצד אומרת לאה דבר כזה למי שגילתה לה בשעתו את הסימנים - ובעצם נתנה לה את הבעל!?

אלא - מתרצים - רחל עשתה את החסד שלה באופן כזה מושלם, ובכל-כך הרבה חכמה וטוב-לב, עד שלאה כלל לא הרגישה שרחל וויתרה עבורה.

אז מה, קורא יקר, האם ברצוני לומר לך ווארטים? לא ולא!

זו רק "הקדמה" לסיפור שברצוני לספר:

* * *

אני אברך מירושלים. הקב"ה זיכה אותי למסור שיעור מידי ליל-שבת. לקראת שבת פרשת 'מקץ' חשבנו לשבות מחוץ לעיר. כבר בתחילת השבוע פניתי למארגן השיעור וְעִדְפָנְתִּי אותו שיש סיכוי שלא אהיה כאן בשבת, ויצטרכו למצוא ממלא-מקום למסירת השיעור. אך מכיוון שהנסיעה עדיין לא סופית, הרי שבאם אחליט לנסוע - אעדכן אותו.

במשך השבוע השתנו התוכניות. לא רק שהחלטנו לא לנסוע לשבת, אלא אף הִזְמַנְנו אורחים אלינו. כאשר מצאנו עבורם דירה, גילינו שאין בה גנרטור. מכיוון שהאורחים מקפידים על חשמל כשר, הבאנו עבורם תאורת חירום מגמ"ח.

ומיהו בעל הגמ"ח? מארגן השיעור! כאשר שמע שאנחנו זקוקים לשאול תאורת חירום עשה אחד ועוד אחד: אהה, בטח במקום אליו הם נוסעים להתארח בשבת אין גנרטור. הם הרי אמרו לי שאולי ייסעו, וכעת נוספה לכך תאורת החירום... מסקנה: יש למצוא ממלא-מקום לשיעור בליל שבת!

* * *

אבל כעת זה כבר לא תחילת שבוע, אלא סוף שבוע. ממי אפשר לבקש להכין שיעור טוב מהרגע-להרגע? התקשר לשותף שלו בארגון השיעורים על מנת להתייעץ על מועמד מוצלח.

השותף ענה מיד: האדם היחיד שיכול להתארגן למסירת שיעור

- למרות השבת הקרִבָּה ובאה - הוא רק פלוני אלמוני. וכאן נקב בשמו של תלמיד-חכם מובהק.

התלפון הבא היה אל אותו תלמיד-חכם, שאישר את הכנסת השיעור ומסירתו...

אני לא ידעתי כלום מכל המתואר, שכן כאשר עדכנתי את המארגן בתחילת השבוע על הרצון לנסוע, אמרתי שאם זה יתרחש לבסוף אודיע לו. מכיוון שלא הודעתי לו היה פשוט אצלי שאמסור את השיעור כמו בכל ליל שבת. ואילו המארגן, כאמור, הגיע למסקנה שאני נוסע כתוצאה מ"ראיות נסיבתיות שהתגבשו בתיק..." - כלומר, הבקשה שלנו לשאול תאורת חירום.

מגיע ליל-שבת-קודש. ובעודי צועד במסדרון בית הכנסת לשם מסירת השיעור הקבוע, אני פוגש את פלוני אלמוני, התלמיד-חכם המובהק שהתבקש למסור הפעם את השיעור. הוא קולט אותי, ניגש אלי ושואל בשיא הטבעיות: "נו, על מה תדברו היום בשיעור?"

אני, לפי תומי, משתף אותו בנושא אך הוא לא מסתפק ורוצה לשמוע קצת יותר. אני שמח להשמיע לו, וכאשר אני מסיים אנו נפרדים לשלום.

* * *

השיעור נמסר כבכל ליל-שבת, ורק כאשר אני פוגש את המארגן הוא מעדכן אותי ב"דרמה" שהתרחשה בלי שאדע. אותו תלמיד-חכם התבקש להכין ולמסור שיעור, אך כאשר הגיע למקום והבחין בי קלט שמדובר בטעות. המשפט הכי טבעי שהיה אמור להיפלט מפיו היה צריך להיות: "רגע, אתה פה?! אז למה ביקשו ממני להכין שיעור? אתה מתכוון למסור עכשיו שיעור?"

אך לא. בחכמתו וטוב-לבֹּו התעניין אינסטינקטיבית בנושא אודותיו אני אמור לדבר הערב...

ויותר מזאת: לאחר מעשה קלטתי שהתלמיד-חכם חשש שמא מחמת שתכננתי לנסוע לא הספקתי להכין שיעור, וכדי להשאיר אופציה פתוחה התעניין מה נושא השיעור - במילים אחרות: "האם הספקת להכין שיעור? אם-כן אני יכול ללכת ברוגע..."

והכל, בחביבות. "במשיח-לפי-תמו"...

**היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?
ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il**

עלון השבוע פרשת וארא הוקדש לעילוי נשמות

מרת קמי נעמי בת ר' דוד זרחל ע"ה, נלב"ע כט טבת, ת.נ.צ.ב.ה.

עלון "איש לרעהו" פרשת וארא הוקדש לעילוי נשמת
רבי מיימון ז"ל בן זוהרה ע"ה
נלב"ע ד' שבט תשע"ג
ת.נ.צ.ב.ה.

